

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thronus Dei Maria Deipara

Spinelli, Pietro Antonio

Coloniæ Agrippinæ, 1696

Conflagratio hospitij Montis Virginis, & quam plurimoru[m] miserandus
interitus. Quorundam item admirabilis ab incendio per Deiparam salus
anno 1611. num. 26. [i.e. 62.]

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46853)

*Iosephus
Valenti-
nus Bullæ
Rosarij.*

nondum elapso, die nimirum 1. April. 1573. quod inter varias bullas Rosarij recitatur à Iosepho Valentino in libro qui inscribitur *sacra Rosarij Virg. Maria ab hereticorum calumnijs defansio*: & editus est Romæ an. 1584. Idemque Gregorius in eodem diplomate ad victoriæ coelitus concessæ memoriã, & gratias Deo, beatissimæ que Virgini agendas festum solenne sub nuncupatione Rosarij prima Dominica mensis Octob. quorannis celebrandum instituit. Diplomatis verba, quod totum hoc Dei, ac Deiparæ beneficium graniter, & pie complectatur hic subiicienda duxi.

*Diploma
Greg. XIII.
Pontif. de
sanctissimi
Rosarij in
situatione.*

61. Gregorius Papa XIII. ad perpetuam rei memoriã. Monet Apostolus in omnibus gratias agere: monent quoque sacrarum literarum historix, insignia Dei beneficia tum, vt ei, à quo accepta sunt, merita referantur gratia, tum, vt fideles, quibus collata sunt, illarum memores, ad diuinum cultum magis in dies excitentur, solemnibus annuis festiuitatibus celebranda esse: quod cum maltoties institutum fuerit, tum verò maxime, cum Deus Patrum nostrorum populum suum à seruitute Ægyptiaca per manum fortem liberauit. Nos itaque qui non minora beneficia quoti die à Deo Opt. Max. accipimus, inter quæ illud singularissimum superiore anno ab ineffabili eius clementia nobis concessum fuit, vt Turcarum classis, & numero longè superior, & præteritis elata victorijs à Christianorum classe in virtute Domini Dei Sabaoth decertante, die 7. Octob. non longè à Corinthiaco sinu penitus deuicta, & quasiata fuerit, qua nempe victoriã vniuersum populum Christianum ad impijssimi Tyranni faucibus, diuino munere ereptum fuisse, insiciari nemo potest. Apostoli præcepto parere, & SS. Patrum exempla sequi volentes, ut huius ingentissimi beneficij anniuersaria habeatur memoriã, instituire omino decernimus. Quia vero preces ad Deum oblatæ eo gratiores ad illius conspectum ascendant, quo dignioribus intercessoribus, & pio aliquo orandi modo offeruntur, memores B. Dominicum Ord. Præd. Institutorem, cum & Gallia, & Italia à pernicioso premeretur hæresibus ad iram Dei placandam, & B. Virginis intercessionem implorandam pijsimum illum orandi modum instituisse, quod Rosarium, siue Psalterium B. Virg. nuncupatur; animaduertentes quoque eadem die septima, quæ

tunc fuit dies Dominica 1. d. mensis Octob. Fratres nrares omnes sub d. Rosarij nuncupatione militantes per vniuersum Orbem, iuxta earum laudabilia instituta, & consuetudines processionaliter incedentes, pias ad Deum preces effudisse, quas per intercessionem B. Virg. ad dictam victoriã consequendam multum profuisse piè credendum est: operæ precium nos facturos esse existimauimus, si ad tantæ victoriæ cælitus procuidubio concessæ memoriã conseruandam, & ad gratias Deo, & B. Virgini agendas festum solenne sub nuncupatione Rosarij in 1. Dominica mensis Octob. singulis annis celebrandum instituerimus. Quocirca motu proprio & de Apostolicæ potestatis plenitudine ad laudem Dei, & D. N. Iesu Christi, eiusque gloriolæ Virginis Matris, tenore præsentium decernimus, vt de cætero perpetuis futuris temporibus, qualibet die Dom. mensis Octob. per vniuersi Orbis partes, in his videlicet Ecclesijs, in quibus Altare, vel Capella Rosarij fuerit, ab omnibus, & singulis vtriusque sexus Christi fidelibus, festum solenne sub nuncupatione Rosarij prædicti, subduplici maiori Officio ad instar aliarum solemnium festiuitatum celebretur, & sanctificetur, eademque die Officium de B. Virgine nouem Lectionum more Ecclesiastico persoluatur, & recitetur. Decernentes præsentibus, quæ perpetuò valere volumus, & c. Datum Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris, die 1. April. 1573. Pontificatus nostri anno Primo. Atque hæc de victoriã Nauali, quam Christiani Deiparæ ope de barbaris retulerunt, propter quam peculiare festum à Pio V. & à Greg. XIII. sanctissimæ Virgini, vt diximus, est dicatum.

CONFLAGRATIO HOSPITII MONTIS VIRGINIS. Quamplurimum miserandum interitus: quorumdam item admirabilis ab incendio per Deiparam salus.

Anno 1611.

62. **C**VM extremam huic de B. Virgine operam mansi imponerem, illud que postremo recognouerem, in celebri Monasterio Deiparæ dicato, quod montis Virginis appellatur, anno 1611. nocte, quæ diem 22. Maij antecedit, in quem incidit sacratissima Pentecostes solennitas, cuius occasione quam plurimi illuc solent confluere, casus quidam propemodum

*Hospitii
Montis
Virginis
conflagratio*

*S. G.
mus
celles
diuis
cæno
Mist
ginis
dato
Mari
Rom.
Temp
in Op
Merc
B. Vi
cras*

*Cibor
car
Lact
Mou
V. g.
ferri
nit
lobes*

dam prodigiosus contigit, nam excitato incendio, non tantum ea pars habitationis per ampla extra Monasterium excipiens hospitibus addita, quam Palatium vulgus appellat, tota conflagravit; verum etiam ingens virorum, ac mulierum multitudo extincta est: qua in re si ex altera parte causam hujus divinæ ultionis, (sic enim eam appellare possumus) ex altera vero beneficium, quo nonnulli Deiparæ studio ejus singulari ope sunt servati, attendamus; liquido apparebit ex Deiparæ tamquam ex divino throno fulgura simul, voces & tonitrua exiisse. Hujusmodi igitur incendium nemini in his regionibus non notissimum ad posteritatis memoriam libuit ad calcem hujus capituli in Dei, Deiparæque honorem apponere.

S. Guilielmus Vercellensis, Ordinis, ac Cœnobii Mitis Virginis Fundator. Martyrol. Roman. Templum in Oppido Mercuriali B. Virg. sacratum.

Cibaria ex carne, vel lacte in Montem Virg. transferruntur pro habentur.

Supra oppidum Mercuriale, quod vulgo vocant Mercogliano circa fines regionis, quæ Felix Campania à bonorum ubertate dicta est, visitur Cœnobium vetustate, ac religione nobilissimum Montis Virginis, quod in edito de ferti, atque in culti montis jugo, qui cœduam ad navigia construenda materiam abundè suppeditat, constitutum perpetuè propemodum riget gelu. Ejus cœnobii, ac religiosissimi Ordinis qui à B. Maria Montis Virginis nomen accepit, fundator exiit S. Guilielmus patria Vercellensis vir sanctissimus, cujus sacra memoria in Martyrologio die 25. Junii annoratur Is cum plurima in Italia præsertim in Neapolitano Regno instituit sui Ord. domicilia; tum hoc in primis, quod reliquorum est caput Fuit hic olim Ethnicorum sanum Cybelæ, quam Deorum matrem fabulantur, erectum, ut constat ex Itinerario Antonii Pii. Mons verò ipse Virgilianus vocabatur à Virg. Poëtæ prædio, qui eius loci accola aliquando dicitur, deinde Cybeles superstitione delecta, veræ Dei Matræ templum sancti Guilielmi opera extructum ab Episcopo Avellino solemnî ritu est consecratum, Honono II. summo Pontifice anno reparatæ salutis 1126. mense Majo, die sacro Pentecostes; ex quo factum est, ut singulis annis eo ipso die maxima omnium utriusque sexus fidelium concursatione hoc Deiparæ Templum celebretur: numerantur enim interdum, qui eò conflunt ad sex circiter hominum millia. Eo porro in loco non aliis cibis, quam his, quibus in Quadragesima vescitur uti licet, quod miraculis hæc comprobatum est. Quare si quis illic delectat carnes, ova, caseum, & similia, siye

id casu, siye oblivione, siye ignoratione fecerit; repente Cœlum ipsum excandescit, ingentes pluviae, ac procellæ excitantur. Extat ea de re libellus scriptus à quodam ejus familiarum alumno. Imago verò Virginis, quæ Templo nomen dedit, augusta specie, atque humana majore formam refert sedentis in throno, puerum Jesum in gremio confoventis, septem Angeli sub thronum Christo, ejusque Genitrici astant, & illi ipsi videntur esse, de quibus Tob. 12. Ego sum Raphael Angelus unus ex septem, qui astamus ante Dominum. & Apoc. 1. Gratia vobis, & pax à septem spiritibus, qui in conspectu throni ejus sunt: & quamvis sex tantum appareant, septem tamen eos esse non negabit, qui sedentis Virginis situm à latere deflexum contempletur, omnino enim picturæ ratio, ac situs throni facit, ut unus è celestibus spiritibus oculis subducatur, ut qui retro deliteat: qua de re uberior egimus, t. cum de septem Angelis: nunc quod instat agamus; & quæ in hoc Montis Virginis cœnobio acciderunt, quæve vindictæ tonitrua sint audita, aggrediamur.

63 Pentecostes pervigilio ann. 1611. innumerable propemodum virorum, ac mulierum multitudo ad eum locum de more confluerat. Cœnobitarum verò hospitium ad peregrinos excipiendos, (quod Palatium appellant) à latere Templi contra Monasteriū constitutum binis constat contignationibus, quarum singulæ tribus ambulationibus distinguuntur, quâ plurimis cubiculis, hisque spatiosis ex utraque ambulacri parte extructis. Ampla sanè domus, si in se spectetur, perangusta verò tantæ multitudini, sex circiter millium hominum, quæ ad celebritatem ex tota circumcirca regione convenire consueverat. Verum hoc anno longe plures convenerant, quorum numerus ad octo circiter millia ascendisse existimatus est; horum maxima pars intra hospitii cubicula, & deambulationes, vel in hospitii atrio per am amplo, & in scalis, quibus ad Templum, vel hospitium ascenditur: jacentes pernoctabant, iidemque ad frigus arcendum, quo, si ante ea nocte Aquilone, algebant, ignem multis in locis accenderant. In hoc igitur hospitio cum universa illa turbæ colluvies consopita obdormisceret, repente in tempesta nocte duabus ante lucem horis, ignis ex tertio hospitii cubiculo, quod erat ex parte templi accensus totam invadit hospitii molem, ac flammatectum, quod ex tegulis ligneis demore regionis ad

Deiparæ Imago, ac 7. Angelorum ejus Throno astantium.

Hospitiæ conflagratio descriptur.

folita nivium pondera hyeme facilius sustinenda constabat, trabesque depasta late bacchari cepit, campanæ sonitu ignem indicantis exciti omnes exhorrescere primum, sed ubi crepitantis ignis flamma se prodidit; omnes ad fores, ac valvas ocyus contento cursu ruere, Dei misericordiam contenta voce implorare, aliqui ab obviis sacerdotibus sacramentalem peccatorum absolutionem enixè efflagitare. Verum insequente flamma multi ad gradus Ecclesiæ, complures ad gradus hospitii, (in quibus plurima tenuiorum hominum multitudo jacebat) mutuo sese impediunt, mutuo comprimunt, nec prius explicare se possunt, quam ex illa compressione plurimi pariter sint extincti. Maxima hominum pars ad atrii januam properare accurrit.

Ingens, quæ ab incendio strages, ac mortuorum hominum multitudo, est profusa.

Cæterum Satellites, qui eo tempore, ne quid turbatum in tanta hominum multitudine oriretur, illuc de more erant accessi, atque ad atrii januam excubabant, minime creduli, seditionem concitatæ multitudinis primum rati, fores obstruunt, aditumque quis celestis auctor effugeret, intercludunt, mox cognito incendii periculo, ut pro suis quisque viribus extinguendo igni operam daret, in obserandis foribus persistunt. At in clamant illi, ac majore vi, nisi que aditum percurrere cogantur. Interea dum impetu facto turmatim ingens concursatio fit; dum se ipsos premunt, simul opprimunt; ac multi in cluso spiritu ad fores intereunt, multi prostrati pedibus extinguuntur, tandem igne grassante fores aperiuntur. Verum tot ibi jam animam efflaverant, ut super acervos cadaverum transeundum esse; & vix exitus daretur. Quapropter alii cum neque progrediendi, neque evadendi spes ulla daretur, ex sublimibus sese fenestris in ipso noctis horrore præcipites agebant. quo casu multi obtiti, intermortui multi, multi contractis membris debilitati, paucissimos omnino impotens flammæ vis absumpsit, ferunt ad quadringentos, ut minimum, alii ad longè plures extinctos, præter eos, qui debilitati evasere: haud ulla species ad animos commiseratione permovendos excogitari potuit acerbius. Magno natu parens podagra præpeditus in fenestra postus cum filio, qui jam evaserat, eique frustra opem ferre sæpe tentaverat, fausta cœlitus precaretur, flamma serpente exanimatus ante filii oculos concidit. quidam lecti stragulis in funem compositis vix evaserunt. Multa

alia prætermitto, vel dira, vel misera. Nam intra seculi horæ spacium ingens illa hospitii domus parietibus duntaxat exceptis vi ignis absumpta, & in cineres redacta est.

64. Illud vero admiratione non caret, quod ad hospitalitatis commendationem divinitus accidisse videtur; cum enim ignis quicquid in tali hospicio erat lignorum, vel superne in cœlo, vel intus in fenestris sua voracitate absumperit: Mensam tamen oblongam in primis vetustam, atque aridam, quæ in tertio cubiculo, ubi primū conceptus est ignis, refectis pauperibus usui erat, ne attingere quidem ausus est. Similiter & palatii penus, quæ erat in primo cubiculo, cum tota conflagrasset, vini duntaxat dolium devotis, ac pauperibus destinatum nihil prius ab igne passum est detrimenti.

Nec minori miraculo, quæ sequuntur ascribi possunt, prope hospitii portam erat fenestella ex ligno cum lineis clavis cera oblitis, flamma omne lignum exhausta, lineis clavis plane pepercit, in quo perspicuè cernere licuit divine providentiæ vim; nam cum per eam fenestram aditus pateret ad templum, ac potissimum ad illud sacellum, ubi virginæ aræ erat apparatus, atque ornamenta servantur; profecto si ignis intro penetrasset, nemini dubium fuerat, quin primum quicquid illicerat sacræ suppellectilis, mox templum omne combusturus fuisset.

Ad hæc cum esset hospitium templo attinguum, ac paries utriusque communis, jam ignis vento etiam impulsus ad extremas hospitii tegulas ligneas illas quidem excurrerat, & jam atrii, templique item ex ligno tegulas lambebat, Patres Cœnobite tanto templi discrimine permoti augustissimum altaris Sacramentum eferunt in atrium adversus ignis procacitatem. hic flammæ resstante vento repente repressæ virgineo templo, & adjuncto Ecclesiæ Patrum Cœnobio vita sunt peperisse, Cœliq; Regiam revereri, quæ in eo montis secessu tot religiosorum virorum quadragesimalem vitam servantium obsequio, ac famulatu gaudet.

65. Verum in ejusmodi calamitate, & in tanta hominum miseranda strage divinæ misericordiae lumen nonnullis peculiariter quadam ratione affulsit, ut præsertim, qui Deiparæ studiosi erant: nam eorum aliquot singulari Deo beneficio ab incendio erepti sunt, quod ex subjectis exemplis, quæ certa relatione sunt cognita manifestum fiet.

Fra-

Franciscus Capomazza Alexandri nobilis Puteolani filius 11. annos natus, puer modestus, optimisq; moribus præditus, & ut in tantula ætate perspicacis ingenii B. Virginis in primis devotus erat, nam penè ab incunabilis in Deiparæ honorem præter coronam, rosarium, aliasq; pias preces, quas eidem Virgini recitare consueverat, singulis hebdomadis bis à carnibus abstinebat, eo scilicet die, in quem festum Annunciariæ Virginis incidit: die item Mercurii eidem Virgini, quam à Carmelo vocant dicato, sabbato præterea à lacticiniis semper abstinebat; quin etiam à parentibus enixe contendebar, ut & die Martis B. Virgini à Constantinopoli sacro, liceret sibi à carnibus pariter abstinere, quod illi propter teneram pueri ætatem minimè permittebant. Is itaq; cum parente ad Montem Virginis in festo Pentecostes ejusdem anni 1611. se contulerat; cumq; ipse, ac parens in eujusdam Monachi cellam, qui eos amice hospitabatur, recepti essent, ad incendii strepitum expergefacti surgunt è stratis, arreptaq; pater filii in hærentis manu, ut & ejus, & suæ consuleret vitæ, januam versus pergebat, quo plurima ad incendium evadendum multitudo confluerat: verum cum non longe abesset à janua repente confertissima turba supervenit, suoque impetu filium à patre distraxit sic, ut confluentium hominum undis penè obrutus puer, contenta voce patris auxilium nequicquam imploraret: cui Pater multitudinis etiam impetu abreptus in hæc verba respondit: *Christus Iesus te servet incolumem fili mi: ego enim nihil opis tibi afferre valeo.* Hic puer, cum se sentiret humana ope destructum, virginis singularis suæ patronæ auxilium invocavit; vovit si ab eo discrimine eriperetur singulis hebdomadis die Martis carniū abstinentiam. Interea jacebat penè sepultus, ac multitudine opprimente prostratus altero sub brachio, altero non impedito, cum ecce tibi mulier, in cujus faciem minimè se intendisse affirmavit (beatam tamen Virginem fuisse probavit eventus:) *Quid hic agis,* inquit, *puer surge inde?* at illum cum se surgere posse negaret, brachio mulier arrepto sustulit tantaque vi extraxit, ac divulsit è turba, ut calceos è pedibus extractos ibi relinquere coegerit, dolorem quoq; brachio vehementer compresso incussit. Inde sub fornem, tutissimum nempe locum momento traduxit incolumem, Albescente jam die incessus pater ad cadaverum

acervum se contulit, ut filium, quæ jam extinctum arbitrabatur, honestiore tumulo componeret, & cum propius accederet, filium exaudivit clamantē *Pater, Pater,* quem ut spirantem, atq; incolumem, nec opinato aspexit, flexis genibus terrâ sæpius exosculatus, Deo quas poterat gratias egit, quod extinctis, atq; attritis tot hominibus, inque robustioribus, tenerum filium à tanto periculo subduxerit: postmodum interroganti patri, quonam pacto calamitatem penè communem unus evaserit, puer rem omnem ordine narravit. Quæ in re mihi visus est Deus ad B. Matris intercessionem à tam communi clade utrumq; liberare voluisse; nam & parens spectatæ est probitatis, & filius pietati Virginis maximè addictus, cui parentes ob votum Deiparæ ab ipso in tali incendio nuncupatum coacti sunt abstinentiam à carnibus die Martis concedere; uterque verò Oratorium Deiparæ recens Puteolis erectum adire studet. Verum ad alios ab incendio servatos transeamus.

Bartholomæus ab Anastasio è Visitationis sodalitate in Collegio Neapol. Soc. Jesu, intercluso aditu ex istdem flammis incolumis evadere nequibat: cumq; multi magna sumi copia præfocari prope eum caderent; illius tamen animus certa quædam salutis spes erigebat. B. Virg. à Visitatione sui Oratorii patronam invocabat, interim contritionis actum juxta formulam, quam in suo Oratorio didicerat, elicere conabatur. At repente affuit illi quidam qui vestibus se ejus cœnobii monachum præferbat, & candelam manu gestans tandem per altos cadaverum acervos incolumem traduxit; nec immerito S. Gaius ejusdem cœnobii institutor, missus à Deipara, cui se commendarat, fuisse creditur, cum nusquam postea apparuerit, & ab eodem proprio fuerit nomine compellatus. Bartholomæum hunc pone sequebatur alius quidam metu totus pallidus, quem Bartholomæus ad fugam hortabatur, atque animabat: sed is aliquid jam itineris emensus casu, an metu cum supra cadavera pedem defixisset, corruit, cumq; pedem ex acervo expedire minime posset, miserandum in modum periit: quo magis de amore beatissimæ Matris in alumnos suos constaret, è quibus unus erat Bartholomæus, qui evasit.

Franciscus quoque Anosa, ante 28. circiter annos in sodalium ejusdem Collegii Societ. Jesu

M m m m z

Adolescens è Visitationis Deiparæ sodalitate eam invocans, mirifice è flammis eripitur.

Alii è Piscatorum sodalitate Jesu

*B. Virg. opus
ab incendio incolu-
mnes evasit.*

Jesu Neapolitana, quod Oratorium majus vocant, astitit, nuper Nautarum, ac Piscatorum sodalitie in Neapol. Soc. nostræ probationis domo instituendo impense operam navarat; is una cuni familia ad Montem Virginis in festo Pentecostes pietatis causa de more accesserat: cum duobus liberis, & famulo in cujusdā monachi cella est exceptus; uxorem verò, filiosq; quatuor in sacrario tanquam in portu collocat: at repente nocte intempesta crepantium flammarum vis oculos perstringit; eare cōmotus, ac metu propè amens orare Deum, ac Deiparam ne familiam suam ea calamitate obruat, arbitratur tamen illam adhuc in sacrario, in quo eam reliquerat persistere, sed jam inde decesserat in unum ex Palatii cubiculis: quare ipse cum duobus filiis, & famulo per posticum quoddam monasterii ad montem adrexit de reliqua familia sollicitus. Uxor verò cum quatuor natis dum huc, illucq; discurrent, evadere cupientes, propter accensas trabes cadentes ab hospitio egredi non valentes ad cubiculum redeunt: verum casu mater cum duobus filiis natu misimis ab aliis distrahitur; serpens flamma pervaserat cubiculum, in quo duo filii natu majores erant, quid consilii caperent; secundus filius audax, sed necessarium aggreditur facinus; constituit agere se præcipitem è fenestra, sed reclamatione fratris; accedente tamen flamma deturbat se, fortè in subjectam tabernæ pergulam incidit incolumis; tum fratrem natu majorem hortatur, ut audeat: idque eadem ratione præceptus desiluit. infelix mater in alio cubiculo muliebri metu percussa cunctatur; demum è fenestra agit se, atque desiluit; sed concusso aliquantulum corpore, surgit tamen incolumis: reliqui erant parvuli duo gemitu, fletuq; miserandi, qui nequibant in fenestram insilire, matris irritam implorabant opem, jam à tergo urgente flamma, sanctissimæ Virginis beneficio factum est, ut monachus adesset, qui miseros puerulos è fenestra projecit inferius, itaq; incolumes evadunt: tandem monachus ipse desiluit, & læso crure, vitæ consulit. Ex hoc porro Piscatorum, atque Nautarum, quod jam commemoravimus sodalitie plurimi numerantur, qui Montem Virginis adierant, nec ullus eorum in illud sodalitie ascriptus, est desideratus, quod B. Virgini erga alumnos suos peculiari favoritributum est.

Illud quoque sanctissimæ Matris beneficio factum esse reor, ut quidem Deiparæ studiosi,

devii aberrantes à calle ad Montem Virginis non ante pervenerint, quam flamma furere coeperit, sicque servati sunt.

66. Hactenus fuit, quod spectare videbatur ad conflagrationis historiam, & ad miraculorum, ac beneficiorum ex Deipara prodeuntium fulgura, quæ quidem non tantum fulgura fuerunt, sed & voces, ac tonitrua, quibus admoniti, exterritiq; complures ad rectam vivendi normam suæ vitæ rationes, ut par est credere, direxerunt. Nunc si ad ingentē eorum multitudinem, qui in ejusmodi incendio extincti veluti tonitruu ictu conciderunt, animū advertamus, quamvis divina judicium, semper illa quidem iusta, interdū tamen occulta non sint indaganda curiosius, non de fure tamen qui crederent ad scelerum ultionem eam vastitatē à divina providentia illatā. Enim verò immoderata fuit nonnullorum, qui ad eam solemnitatem de more confluerant, libertas, atq; licentia: & ut omittam caseum, lunicas, sarcinonia, ac reliquos ejusmodi cibos veteri consuetudine, & loci Religione vitatos, illuc illatos, & comefos; omnia profanis cantilenis, rusticanae musices instrumentis, ac prope ebriorum vocibus perstrepebant: tantum non intra templum ipsum choreas agebant, ea ipsissima nocte per summam sacri loci irreverentiam cantionibus, atq; instrumentis pulsandis intra templum operam aliquandiu dederant: eodem quoque accurrant aliquot meretrices, ac pellices, quarum nonnullas, qui cum iis impudice vivebant, non ad religionem, ac pietatem; verum non secus ac si ad quandam animi relaxationem eundem esset, secum adduxerant.

Illud quoq; foedissimum, quod in quadam ejus incendii relatione typis excusa proditū est, viros aliquot ementito habitu, quæ admodum ex nudatis cadaveribus cognitum est muliebri veste; contra nonnullas virilem habitum induisse, quod ad flagitium aliquod liberius perpetrandum factum esse existimatur. Neq; verò eos ab ejusmodi indignis, ac profanis actionibus deterrebat loci religio: non Deiparæ cui templum erat dicatum, puritas, ac majestas: non S. Spiritus universæ sanctitatis auctoris, omneq; flagitium averfantis sacra solemnitas, verum nihil ista facientes bibebant, quæ admodum dicitur Job 15. quasi aqua iniquitatis, & veluti per jocum tremendā Dei majestatem, ac bonitatem peccatis irritare nō verebatur. ideo, ut est in Pl. 77. Ignis accessus est in eos, & ira Dei ascendit super illos.

Deipara indignatio contra scelerata in Monte Virgine per imbrum signatur.

Sapi
Ecl
Gen
19.
Ad

Ex
rum
fort
via
prob
Bun

lre
Eu
S I
pos
tri
bio
ris
jue
in
est
tue
Ep
Ba
Ex
dop

illos. Quod si terrestrium animantium carnes quæque ex iis ortum ducunt, ova, cascum, quibus alibi vesci licet, eò inferre nefas erat: quanto magis, quæ carnis impudicitias redolent, vel etiam sapiunt; quæque nusquam fieri sine piaculo, nusquam admitti sine scelere possunt, ab sanctissimo Deiparæ templo procul arcenda, atque amovenda fuerant? Quare ob ejusmodi fordes, ac flagitia, quid aliud quam tonitrua, & fulmina ad perditissimos homines percellendos ex hoc puritatis, ac sanctimoniacæ throno intenta expectari, ac timeri poterant.

Sapient. 11.
Eccle. 1.
Gen. 3. 6.
19.
Añ 2.

Hæc quidem, vel similia superioribus annis non absque ejus loci irreverentia fortasse perpetrata sunt scelera, in quibus sanè plebendis, cum propter poenitentiam aliquamdiu dissimulasset Altissimus, qui Eccl. 5. dicitur *pariens redditor*: hoc tamen anno idem Altissimus, qui concupiscentiæ flammam aliquando aquarum diluvio, aliquando ignis, & sulphuris pluvia est ultus, hac die Pentecostes, qua olim ignis vibrante lumine effulsit in Discipulos; dispari tamen igne vindictam de profanis fumere voluit, tarditatemque supplicii gravitate compenfavit.

67. Neque verò hinc inferas, qui in eo incendio perierunt, eos omnes ejusmodi fuisse sceleribus inquinatos: complures enim ex iis, utpote ad Virginis Deiparæ templum pietatis, ac studii causa profectos, probatæ vitæ, ac spectatæ virtutis extitisse credendum est. verù ex impiorum hominum consortio, ac contubernio externas poenas sæpè etiam in bonos redundare experientia compertum est, propterea enim S. Joan. Apostol. teste Irenæo ex Polycarpi Relatione lib. 3. contra hæreses, cap. 3. apud Eusebium lib. 3. c. 22. cum ad selavandum ingrederetur in balneum, ac certior factus esset intus esse Cerinthum, actutum ex eo loco resiliit, & ad Comites suos conversus: *Fugiamus*, inquit, *ex templo, ne balneum, in quo Cerinthus veritatis hostem moratur subitò concidens nos opprimat.* hoc ipsum Epiphanius, hæres. 30. refert à S. Joanne in balneo dictum de Ebione hæretico, ut propterea Baron. tom. 1. Annalium ad annum Domini 74. existimet utrumque hæreticum facillè in balneis à S. Joanne repertum. Celebre etiam est illud S. Ambrosii ex Baronio in ejusdem vita, quæ in operibus Ambrosii habetur. Is cum ex itinere

Irenæus
Eusebius.
S. Joan. A-
post. Cerin-
thi, ac E-
bionis hæ-
resici con-
junctudinè
in balneis
est aversa-
tus.
Epiphanius.
Baronius.
Excidiu-
domus, cu-

divertisset ad hospitem, qui insolentius sese offerens omnia sua læta, faustaque semper fuisse, vitamque se omnem mæroris, ac doloris experrem semper traduxisse dicitaret; divino quodam numine percitus sentit, mox fore, ut hospes cum suis omnibus periturus esset. jubet igitur omnes quàm primum egredi, egressi cum non longè abessent, subito terræ hiatus domus illa, & qui domi degebant absorpti sunt omnes. Hinc Eccles. 8. monemur à malorum consuetudine abstinere his verbis: *Cum audace ne eas in via, ne forte gravet mala sua in te; ipse enim secundum voluntatem suam vadit, & simul cum stultitia illius pereas.* Sanè Josaphat Rex Juda quanquam rectum coram Domino fecisse scribitur, cum impio tamen Achab in bellum profectus 3. Regum 22. parum abfuit, quin occideretur; eaque de causa ab Hanani Propheta redarguitur illis verbis *tu, qui oderunt Dominum, amicitia jungeris? & idcirco quidem iram Domini mereraris, sed bona opera inverta sunt in te.* & 2. Paralipom. 20. ad eundem Josaphat cum naves una cum Ochozia impiissimo parasset, quæ irent in Tharsis, & contritiæ essent, prophetavit Eliezer, dicens: *Quia habuisti fœdus cum Ochozia, percussit Dominus opera tua.* Sanctus verò Augustinus lib. 1. de Civit. cap. 9. fusè illud argumentum tractans, cur interdum boni aliqua poena cum malis afficiantur: *Flagellantur*, inquit, *simul cum malis boni, non quia simul agant malam vitam, sed quia simul amant temporalem vitam non quidem æqualiter.* sic ille, quod ne Ethnicos quidem latuit, quorum unus subinanium Deorum fabulis, propterea idem cum scelesto rectum, idemque navigium cavendum esse sic cecinit:

*Vitabo, qui Cereris sacrum
Vulgarit arcana, sub isidem
Sis trabibus fragilemque mecum.
Solvat faselum, sæpè Diespiter
Neglectus incesto addidit integrum.
Raro antecedentem scelestum
Deseruit pede poena claudis.*

68. Neque verò in tam miserabili clade, & conflagratione, quam scribimus defuere prodigia, quibus admoniti facile intelligeremus eam fuisse in scelerum ultionem, Deo annuente immixtam, quæ ex narratione hujus incendii Italico idioma edita, & typis excusa, huc ferè ad verbum latinè reddita inserimus.

*ius habi-
tiores ob-
secundan-
te fortuna
semper vi-
xerant à
S. Ambro-
sio prævi-
detur.*

*Josaphat
Rex Juda
pro consu-
tudine clu
Achab im-
pio repre-
hensus.
3. Reg. 22.
Cur boni
cum malis
puniuntur.
Exempla
Josaphat.
2. Para. 10*

*Horat. lib.
3. carm.
ode 2.*

*Ignitum
in caelo pro-
digium su-
pra tem-
plum ap-
paret.*

Sunt enim qui affirmant supra B. Virgini-
nis aedem quarta ferme hora noctis à quibus-
dam piis viris visum esse in aere fulgorem
Stellæ, aut Cometæ non absimilem, ad hospiti-
um domicilium inde delapsum; nonnulli il-
lud trabem ignitam fuisse autumant, alii alia
dicunt, è quibus unam incendii originem
fuisse volunt.

*E sacelli B.
Virg. lampada
de prodigi-
osum ful-
gor eadem
nocte pro-
greditur.*

Eremita quidam ex pagis Neapolitanis, vit
sanè fide dignus sub insaufte noctis initium
vidisse se professus est exeuntem è lampade,
quæ antè Virginem ardet, mirificè coruscantem
fulgorem, qui carbonum maximè candentium
imaginem referret, quo fiebat, ut Virgini-
nis Sacellum, multo, quàm antè lucidius videretur,
cujus novitatis commonefactis ali-
quot Monasterii Patribus exanimatus, atque
exterritus prodit è Sacello seseque inde recep-
cit ad fundendas Deo preces, reliquamque noctem
alicubi tuto traducendam.

*Futurum
incensum
divino as-
satu à
quodam
prædijum.*

Quidam ex Monte forte (id est oppidum
prope Avellinum) cum quinque ante incendi-
um horis cælesti aliquo afflatus lumine ve-
teretur ejusmodi calamitatem ad aliquos è suis
se dixisse affirmabat: *Abeat hic mecum quicum-
que vult, auguror enim fore, ut hac nocte brevi
intervallo magna quædam sit oritura calamitas,
quæ nullo avertis remedio poterit, hæc tænenus ex il-
la narratione.*

*Deipara i-
mago Sa-
lerni pri-
die ante
incendium
sudorem
emitit.*

69. Inter hujus tamen cladis prodigia vi-
detur in primis memorabile, quod evenit Sa-
lerni, quæ est Urbs Neapolitani Regni præ-
clarissima, corpore S. Matthæi Apostoli insigni-
tis, & à Monte Virginis viginti circiter pas-
suum millibus distat, eo in loco qui vulgo di-
citur *il Seg gicello*, eodem nostræ salutis anno
1611. die II. Maii, pridie nimirum festi Penteco-
stes; etenim illic Deiparæ filium gestantis
Imago quædam depicta in pariete cuiusdam
domunculæ, in qua retia, aliæque ejusmodi
nautica instrumenta repom consueverant ho-
ra ante Solis occasum una, prodigiosè cepit
sudorem emittere aqueo liquori persimilem
guttula etiam rubra veluti sanguinei coloris
ex ejus fronte defluxit, quod eadem hora à vi-
ris circiter quatuor observatum est. Nocte ve-
rò proximè sequenti prædicta apud Montem
Virginis accidit conflagratio. Die autem se-
quenti cum rumor tota Urbe in caluisset ejus-
modi Imaginem exudare, ingentes ad eam
facti sunt hominum concursus, admirari om-
nes; ejusmodi parò sudore ab Imagine edito,

ea quæ proximè subsecuta est hominum ex-
tinctio, cladesque præsignificari visa est, per-
inde quasi tam multorum hominum impen-
dentem interitum miserata Deipara precibus
apud filium pro eorum incolumitate enixè
fundendis laboraverit quodammodo, atque
exudaverit; & nisi filius maternarum precum
intercessione aliquantulum placatus de justa
ira remisisset, multo sanè major fuerit futura
calamitas. Circa domunculam verò illam, in
qua Deiparæ imago depicta sudorem miserat,
nobile Templum complurium illic pietatis
ergo confluentium elemosynis illic exadi-
ficare cœptum est, hoc disticho ad Imaginem
adjecto, quo breviter ea, quæ dixi, indicantur.

*Virginis cum Mons multorum cade flagra-
vit,*

Sudorem hac visa est mittere sanguinè.

Simile exemplum de Deiparæ Imagine apud
Cæsarium lib. 7. miracul. cap. 2. legimus, & de
precibus ab eadem in publicis calamitatibus
suis, aliqua ex Prato spiritali cap. 50. & ex
aliis supra cap. 16. attulimus.

At ne cuiquam daretur ansa suspicandi ejus-
modi sudorem, vel cæiu, vel naturaliter, vel
alia de causa evenisse; ex illo primum cœpit ea
Deiparæ Imago miraculis tota vicinia illu-
strari, ut omnes intelligerent sudorem illum
admirabilem, divinarumque rerum esse præ-
nuncium.

Etenim clericus quidam, qui brachium fini-
strum, unà cum manu, desperata jam à Medi-
cis sanitate, supra biennium inatuerat; cum ad
eam Deiparæ Imaginem eodem Pentecostes
die confugisset, præmissa oratione, ac manū
Sacerdote sudore, qui ex Imagine prodibat
perlita, brachium unà cum manu movere cœ-
pit.

Alter effluxione oculorum adeo gravi men-
ses circiter quatuor laboraverat, ut post ali-
quot tandem medicamenta quoties oculos
aperiebat nubeculæ ejusdem objectu, quæ ex
effluxione illa fiebat videre nulla ratione pote-
rat. Is cum ad Imaginem Deiparæ eodem die
cum aliis accurreret, inter eundem visum pri-
mò recuperare sensim cœpit: mox ubi perve-
nit tantum oculorum acie valuit, ut Deiparæ
Litaniis perlegerit: oratione etiam facta, su-
dore illo oculos per sacerdotem inunxit; do-
mum rediit: ex eo tempore sublato dolore,
videndi facultatem planè recepit.

Puella

Puella dolore capitis laborans per eandem Deiparæ imaginem sanatur.

Puella quædam novem annos nata, viri cuiusdam primarii neptis, cum gravi capitis dolore, ac febris aliquantulum periculosa teneretur, tactu coronæ, quæ huic Deiparæ imagini admota prius fuerat, omnino convaluit. Atque hæc Deiparæ beneficia Archiepiscop. Curia Salernitana, re omni diligenter cognita, & examinata miraculosa censuit, quemadmodum ex processu in eadem Curia super ea re confecto cognoscere unicuique licet.

Templa Dei magna cum veneratione adoranda.

70. Hæc habui, quæ de Montis Virginis conflagratione à nobis investigata, diligenter, & ab iis, qui spectatores fuerunt, accepta fideliter narrarem: uberius verò omnia persecuti sumus, ut qui ad purissimæ, ac sanctissimæ Virginis Tempia, ac solemnitates accedunt, facti alieno malo cautiore, omnes obscenitatis sordes, oculos impudicos, & quicquid profanum, & domo Dei indignum sapit caveant, ne quando Dominus in furore suo arguat eos, & in ira sua corripiat eos. Illud verò cum regio Propheta identidem Deo dicant: *Conspice timore tuo carnes meas à iudicio enim iusti sumi.*

Psal. 6.

Psal. 118.

Cum enim Tempia, ac sacræ solemnitates idcirco sunt institutæ, ut conditori Deo cultum exhibeamus, scelerumque nostrorum veniam ab eodem pro viribus impetremus: quo-

nam supplicii genere digni iudicandi sint, qui iis ipsis ad scelera faciendâ, atque ad Deum sibi irritandum abutuntur? quare respiscant aliquando, ac sedulo apud se repentent illud Apostoli 1. Corint. 3. *Si quis Templum Dei violaverit, disperdet illum Deus.* & illud Sophon. 1. *Visitabo super omnem, qui arroganter ingreditur super limen in die illa, qui complent domum Domini Dei sui iniquitate, & dolo.*

Pompejus ille Magnus, qui tot de hostibus victorias reportavit, qui de tribus terrarum partibus triumphos retulit, cui nunquam defuit in pugnando felicitas, quia Jerosolymitanum Domini templum (ut verbis utar Augustini libro 18. de Civit. cap. 45.) *Reservavit non devotione supplicii, sed iure victoriæ, & ad Sancta sanctorum, quo non nisi summum Sacerdotem licebat intrare, non ut venerator, sed ut profanator accessit; sensit aliquando fortunæ catastrophem, & miserè in Pharsalica pugna prostratus à Cæsare, à Ptolomæo Ægypti Rege interfici iussus est. Quocirca id quod Sapiens Eccles. 4. monet, sedulo attendamus.*

Custodi pedem tuum, ingreditens domum Dei, & appropinqua, ut audias.

Ptolomæo Ægypti.

